

AĞABEYİM MEHMED ÇAVUŞOĞLU'NA MEKTUP

Gürbüz YILMAZ

*Bizler köleyiz ömür de zincir sürürüz
Gelmekte ve dönmekte sanırlar ki hürüz
Farkında değil kimse bu korkunç kaderin
Yalnız doğarız, sadece yalnız ölürüz*

Muhterem Ağabey,

Öncelikle, sana bu mektubu yazmama vesile olan kadim dostun Prof. Dr. İsmail Erünsal'a çok teşekkür ederim. Bir derginin özel sayısında yer alacak bu yazı. Senin ilmin, irfanın, sanatın, hocalığın ve daha pek çok özelliklerin mütehasısları tarafından anlatılmalıdır. Benim de burada anlatmak istediğim o kadar çok şey var ki, nereden başlayacağımı bilemiyorum. Sen gittikten sonra birçok dostların ziyaretime geldiler, seni anlattılar. Bunlardan bahsetmek istiyorum. Babamdan dinlediğim çocukluk ve talebelik günlerinden bahsetmek istiyorum. Söze beni en çok etkileyen olaylardan bazılarını anlatarak devam etmek istiyorum.

Kadim dost aziz kardeşim Prof. Dr. Mustafa İsen, Yugoslavya'ya gidişinde I. Murad Hüdavendigâr'ın türbesini ziyaret edişini, her camide namaz kılıp, dua edişini detaylıca anlattı. İsen'in senin için kaleme aldığı yazıları, ve bende olan hatıraları ve hakkında yazılan, anlatılanları bir kitapta toplamak en büyük arzumdur.

Sümer Demir. Sınıf arkadaşın. Gelip beni buldu ve kendi hikâyesini anlattı: Fakülteye Şubat dönemi kaydolmuştum, herkes Ekim dönemli idi, o yüzden Osmanlıcam zayıftı. Osmanlıca baraj dersi idi. Başaramayacağımı anladım ve Fakülteyi bırakmaya karar verdim. Bu fikrimi Mehmet'e söyledim.

OSMANLI ARAŞTIRMALARI, XXVI (2005).

Beni ikna etti ve imtihanda yardım etti. Ben, Mehmet'in yardımıyla barajı aştım, zar zor da olsa onun sayesinde diploma almaya hak kazandım, dedi.

Mertol Tulum: Ben, Konya'ya Mehmet'le gittim ve onun sayesinde Konya'da kaldım, rotasyon süresini tamamladım. O, beni evine aldı, arabasıyla Fakülteye götürüp getirdi, Mehmet'in yardımı olmasaydı bırakıp dönecektim, dedi. Bodrum'da, Turgut Reis'deki hoş maceralardan enstantaneler nakletti. Ve daha pek çok şey anlattı.

Merhum Abdülkadir Karahan: Talebemdi, çalışkandı, çok zekiydi. Kendisini çok severdim. Hep tartışırdık, anlaşamazdık, ama severdim. Keşke şimdi bu âlemde olsaydı, yine tartışırdık dedi ve bu alemde göçenlerin arkasından söylenmesi gerekenleri söyledi. Sanırım 1995 yılı Nisan ayı idi. Kütüphane Haftası münasebetiyle Süleymaniye Kütüphanesi'nde bir tebliği vardı Karahan'ın. Konu: "Şiirlerde İstanbul." Kendi şiirleri ve bazı şairlerden örnekler verdi. Daha çok kendi özelliklerinden bahsettiği bir konuşma idi bu. Köprülü, her derste bana şiir okuturdu. Kendi şiirlerimi de okurdum. Ben en iyi idim, en iyi idim ve tekdım... Tek kalmak için de "KÜRSÜYE DOÇENT TAYİN ETTİRMEDİM YILLARCA ..." dedi. Bu bir itiraftı...

Ziver Tezeren geldi bir gün. Seni Merhum Ali Nihat Hoca'nın vefatı sırasında tanımış... Çıkacak olan kitabında Ulubatlı Hasan Destanı'ndan örnekler almak istemişti, (destanın fotokopisini adresine posta ile gönderdim.). Konuştuk oradan, buradan. Merhum Ali Nihat Hoca'dan bahsetti. Ve Hoca'nın sınıf arkadaşı Ziya Bey'den... Ziya Bey, Ali Nihat Hoca'yı, ömrünün son demlerinde iken Cerrahpaşa'da ziyarete gitmiş, Ziver Bey de orada. Ziver Tezeren o günü şöyle anlatıyor: kalabalık bir ziyaretçisi var Nihat Bey'in. Aynı odada yatan başka bir hasta daha var, böbrek ameliyatı geçirmiş bir genç... Ziya Bey söyleniyor: Koskoca Cerrahpaşa Hastanesi'nde bir oda yok muydu, İstanbul Üniversitesi'ne bunca emeği geçen Nihat için, der: Nihat Hoca, o nazik kibar üslubu ile ellerini kaldırıp: Mukadderat Ziyacığım, Mukadderat ... Ne yapalım Allah yüzümüze bakmıyor, çünkü ben yıllar önce bir hata yaptım, bir günah işledim. Şimdi yaptığım bu hatanın hesabını veriyorum ve işlediğim o günahın bedelini ödüyorum. Allah yüzümüze bakmıyor, buna da şükürler olsun, diyor. Aradan 5-10 dakika geçiyor, oda kapısından bir hasta nakil arabası giriyor. Görevli şahıs: Az önce Ayhan Songar Hoca telefon etti. Nihat Bey'i onun adına Ürolojide özel bir odaya götürmek için geldim, der. Nihat Hoca el-

lerini kaldırır: Ziya'cığım, şükürler olsun, Allah yüzümüze baktı, der ve bu olaya odada bulunanlar, bizler hayli şaşırдық...

Ve, Ali Nihat Tarlan Hoca Hakk'ın rahmetine kavuşur. Dostları, meslektaşları evinin önünde, bahçedeler. Hocayı ebedi istirahatgahına uğurlamak için beklemekteler. Ziver Tezeren şöyle anlatıyor seni nasıl tanıdığını: Herkes aralarında bir şeyler konuşmakta, birbirlerine bir şeyler anlatmakta... Birbirlerine başsağlığı dilemekteler. Ötede, merdivenin dibinde ağlayan takım elbiseli kravatlı bir genç dikkatimi çekti, sordum: Kim bu genç? O, dediler, hocanın asistanı. Adı Mehmet. Mehmet Çavuşoğlu... İşte dedim, bu dost. Gerçek bir dost...

Sonra, bilen tanıyan dost ve ahbablar gelip hep seni anlattılar bana. Bildiğim-bilmediğim yanlarını anlattılar. Burada onlardan da anekdotlar nakletmek isterim. Adını hatırlayamadığım bir muhterem zat telefonda senden bahsetti, uzun uzun... Çoğumuzun ağabeyi olan Fethi Ağabey, Almanya'ya giderken haremimi sana emanet ettiğini ve senin, onlarla kendi ailen mesabesinde ilgilendiğinden bahsetti. Bizim camiada evli olanlar, ailece görüşürler. Ama Mehmet bekar olmasına rağmen evli arkadaşlarının evine teklifsizce girebilirdi. Bir başkası, çocuk saflığında tertemiz bir yüreği vardı. Kendisinden yardım isteyen hiç boş çevirmez, yardım ellerini uzatırdı, dedi. İbnülemin Yurdu'nda barınmasını sağladığım üniversiteli gençleri anlattı. Yardıma ihtiyacı olanları, onlara harçlık vermenin ötesinde bir yerlerde iş bulup çalışmalarını sağladığın şahısları anlattı... O zamanlar fakültelerde baraj dersler vardı. Hukukta Roma Hukuku. Tarih ve Edebiyatta Osmanlıca gibi... Barajı aşamayanların kaydı silinir, yurttan kalanlar, yurttan atılırdı. Ailelerinden utanır, memleketlerine dönmeyizler, bu şehirde tutunmak isterler. Mehmet, bu gençlerden bazılarını, kalacak bir yer buluncaya kadar kendi evinde barındırırdı, dedi ve bunlardan şimdi hatırlayamadığım bazı isimler de verdi... Bir doktor: Ben öğrenci iken Mehmet ağabeyimden çok yardım gördüm, evine çok geldim-gittim... O olmazdı belki de okuyamazdım, dedi.

Fatih Camii avlusunda inanılmaz bir kalabalık vardı. Çınar ağacının dibinde bir yerde oturuyordum. Kalabalığın arasından bir genç kız geldi, boynuma sarıldı, kucakladı: 10 Temmuz Cuma günü idi. Fakülteye izin belgemi almak üzere gitmiştim. Geçtiğimi sanıyordum, meğer kalmışım hocamın dersinden. Memlekete gidemeyeceğim için çok üzülüm. Ağlayarak Öğrenci Bürosundan çıkıyordum, hocama rastladım. Bana: Niye ağladın? dedi. Kalmışım,

dedim. Hemen büroya gidip dosyamı çıkarttırdı, "ben kimseyi bırakmadım, nasıl oldu. Kim ağlatmış benim güzel kızımı?" dedi ve notumu düzeltti.

Geçenlerde, Cerrahpaşa'ya gittim (Tıp Fak. Hastanesi, Fizik Tedavi). Orada görevli memurlardan biri: -Bizim oralı, Sarayköylü- Bir gün buraya gelmişti, bizim hocalardan biri ile görüşmüş, gidiyordu. Uğurladım kendisini arabaya kadar. Bana ismimle hitap ederek: ...Bak bakalım tekerleğin önünde karınca, karınca yuvası filan var mı? dedi. Şaka sandım. Yine de baktım. Yok, dedim. Sağol, dedi, arabayı çalıştırdı, gitti. O günden beri hep düşünürüm. Karıncayı dahi incitmek istemeyen başka kimse var mıdır, diye...

Uzun zaman, senin Ali Nihat Hoca'yı rüyanda gördüğün, Hoca için tarih düştüğün yazıldı, çizildi ve dilden dile naklolundu. Biliyor musun, tarih düşürme sanatı seninle gitti bu alemden...

Sana, beni çok etkileyen iki rüyamı anlatmak istiyorum. İlki seninle ilgili, diğeri de Rahmetli Yılmazla... Rüyalar insanların kılavuzudur, derler...

10 Temmuz'u 11 Temmuz'a bağlayan gece... Annemi gördüm. Derin yeşillikler içinde, tek katlı bir sağlık merkezinde yatıyordu... Yalnızdı odasında. Yanına vardığımda gözünü araladı, seni sordu: Ağabeyin nerde? İşi var filan diyecek oldum dinlemedi. Çabuk gelsin, söyle de. Çok özledim, dedi. O yarın sabah Bodrum'a gidecek, döndüğünde gelir, ben geldim, dedim. Eliyle git işareti yaparak "Git," dedi. Ağabeyin gelsin, dedi... Uyandım. Sabah ezanı okunuyordu, ürperdim, korkuyla karışık ürperdim... Senin, Bodrum'a gitmek üzere henüz yola çıktığın saatlerdi... (O günü detaylı anlatacak gücüm yok.)

Babam, 26 Kasım 1990'da aramızdan ayrıldı. Ve iki yıl, dört ay sonra geldi. Derin gölgeli ağaçların altında, bir kır kahvesinde oturuyordu. Düşünceliydi. Ona seni sordum. Çok iyi, dedi. İlk gittiğimde geldi, gördüm, araya geliyor, dedi. Annemi sordum... Neden onu da getirmediğini sordum. İyi, dedi, o gelmek istemedi, beni gönderdi... Hani seninle, bu dünyada iken konuşurduk ahiret aleminde. Nasıl oralar? Bildiklerimiz doğru mu? Hani soru-sual...? Doğru, dedi. Ya ceheennem-cennet... Orası başka... Oraya daha çok vakit var... Bizim yerimiz iyi... Haydi eve gidelim, yemek yeriz, dedim, başı ile hayır işareti yaptı. Fazla vaktim yok. 5-10 dakika sonra geri dönmem lazım, dedi ve işaret parmağı ile orta parmağını bitiştirip, ikiz işareti yaptı, sonra işaret parmağını yukarı tutarak: buraya vazifeli gönderdiler, iki adam var, birini alıp döneciğim, dedi.

Babamı orada, kır kahvesinde çınarların gölgesinde bıraktım, vedalaştık ayrıldık... Çok etkilendim. İçim ürpermeyle doldu... Hala babamın sesi kulaklarımda ve hala o düşünceli yüzü gözlerimin önünde. 10 gün sonra bir kaza neticesi Hüseyin Korkmaz'ım ikizi Hasan Yılmaz aramızdan ayrıldı. Ne hazin değil mi? Seni annem istedi, aldı. Yılmaz'ı götürmek üzere babam geldi, aldı götürdü... Yıl, 5 Mart 1993 . Bir Ramazan ayı, günlerden Cuma, ikinci vakti...

Babamdan dinlediğim, seninle ilgili bazı hatıralardan anektodlar nakledeceğimden bahsetmişim. Kimi düşündürücü, kimi güldürücü, kimi de üzücü olan bu hatıralar aslında birer hayat dersi...

Ağabeyin çok afacan, ele avuca sığmaz bir çocuktur. Yapmak istediğini yapar, asla ertelemezdi. Çok cesurdu. Bir gün, motorla Ordu'dan dönüyoruz. Motor iskeleğe yöneldi. Deniz çok sakindi, çarşaf gibiydi. Ağabeyin iskeleyi görünce denize inip, yürüyerek iskeleye çıkmak istedi. Ne dedikse olmadı, ısrar etti, ağladı. Ben de bıraktım "hadi atla" dedim, atladı. Cumburlop suya. Annen feryat figan etti, bağırdı, çağırdı. Ben tedbiri almıştım. Önce kayıkta bulunanlardan biri denize girecekti. O atlar atlamaz yakalayacaktı ve öyle de oldu. Sudan çıktıktan sonra gülmeye başladı. Hiç korkmadı, ağlamadı da. Sonraki seferlerimizde denize atlamayı aklından bile geçirmedim. Lakin denizi, yüzmeyi çok severdi. Denize bir gitti mi geri dönmek keyfine kalmıştı... Ortaokula başladığında eve gelmekte gecikirse onu deniz kenarında bulurdum. Kah kıyıda, kah iskelede; martıları, karabatakları seyre dalar, köpük köpük kıyıya serilen dalgaları saatlerce seyre dalar, zamanın farkında bile olmazdı. Eve döndüğünde onlara mısralar düzdüğünü defterinde görürdüm...

Okuma-yazmayı dört yaşındayken sökmüştü. O yaşlarda eline ne geçerse okurdu. Karagöz-Hacivat, Afacan ve daha bir çok yayın türlerini okurdu. Bu yüzden her konuda geniş bilgi sahibiydi.

İlkokula başladığı zaman, ders kitapları dışında, roman, hikâye -özellikle macera romanları-şiirler; daha çok da kahramanlık şiirleri olurdu okudukları. Ortaokula başladıktan sonra da devam etti bu huyu... Ordu'da bir ev kiraladım. Anneanneniz vardı yanında. Sık sık ziyaretine gider, okulda ve evde durumu kontrol ederdim. Ders kitabı dışında her şeyi okurdu. Ben ve annen kızardık, ders çalışmak yerine dersle ilgisi olmayan şeyler okuyor, diye. O bir yer veya zaman bulurdu okumaya. Tarih ve benzeri kitapların arasına Beydeba veya La

Fontain yerleştirir okurdu. Yüzündeki keyifli ifadeden anladım baktım... Çoğu zaman kızar, söylenirdim ama bazen de ses çıkarmazdım. Zararlı bir şey değildi okuduğu...

Yine ziyaretine gittiğim günlerden biri idi... Gece bir ara uyandım, lambası yanıyordu. Baktım defterine bir şeyler yazıyor, ders çalışmıyordu. Halbuki ertesi gün imtihanı vardı. Bir tokat attım elindeki defteri aldım, bir yere bıraktım ve odadan çıktım. O ağlayarak defteri bıraktığım yerden aldı, yazdıklarını yırttı, parçaladı çöp kovasına attı ve yattı. O gece uyuyamadım. Kalkıp çöpteki kağıt parçalarını aldım, birleştirdim, okudum. Dehşete düştüm. Yazdığı şey çok güzel bir dördlüktü. Bu yaşta yazılacak şiir değildi bu. Çok pişman olmuşum... Bu son davranışından dolayı da kendimi asla affetmedim... O da buna rağmen yazmaktan vazgeçmedi. Şiiri not defterime yazdım, defalarca okudum. Ve her zaman gurur kaynağım oldu...

Unutkanlık olarak da adlandırılan dalgınlıklarını seni tanıyan herkes bilir. Çocukluğumdan bu yana hatırladıklarım, unutkanlığın ötesinde bir şeyler olduğunu söylüyor bana.

Bir yaz tatili idi, köye gelmiştin. Sen, Haydarpaşa Lisesi, birinci sınıftaydın. *Büyük Umutları* vermiştin bana. Okudum. Ardından *İki Şehrin Hikâyesi*... Köydeki evde, küçük odadayız. Charles Dickens'ı ve eserlerini tartışmaya başlamadan önce bana bir soru sordun: Çok gezen mi bilir, çok yaşayan mı? Cevabım ikincisi idi. Hayır, dedin. Çok okuyan daha çok bilir. Okuduğunu yaşayarak, anlayarak okuyan daha çok bilir. Haklıydın. Bir şey okumaya başladın mı, yanında davul çalsalar duymaz, öylesine verirdin kendini.

Yaz tatilinde köye geldiğinde, köyün gazilerini ziyaret eder, onlardan harp hatıraları dinlerdin. Keskinoğlu Yusuf amca, Haşim Çavuş, Kırkyalan Mustafa bunlardan bazıları. Hepsi de babamın emsalleri idi ama sen onlarla dost olabiliyordun. Savaş günlerini yaşamış teyzelerin amcaların hatıralarını dinlerdin, ileride bu milletin romanını yazmayı planlıyordun.

Ortaokul son sınıfta Afyon'a göndermişti babam. Orada hastalanmış, zayıf düşmüştün. Babam her yaz yaylaya çıkardı. O yaz birlikte gittiniz, peynir suyu içmek, bal-kaymak yemek için. Senin için bal-kaymak demek; analarının ardı sıra koşuşup hoplayıp zıplayan kuzulara, yayla çiçeklerine koyun sağan gelinlere kızlara koşmalar yazmak, mısralar düzmektir. Ruhunu bunlarla beslediğini anlatırdın...

Yine bir yaz tatiliydi. Sofrada bir sen eksiktin. Babam seslendi, bağırdı duymadın. Annem seslendi yemeğe gelmen için; duymadın, gelmedin. Sanki evde değildin. Bekledik, sen okumakta olduğun sayfayı veya bölümü bitirene dek... Sonra geldin, okuduğun kitabı özetledin. Zevkle dinledik. Yemeğe geç geldin diye babam hiç kızmadı nedense. Sonraki zamanlarda bu hep böyle devam etti.

Çocukluğun, talebeliğin, gençliğin nasıl idiyse meslek hayatın ve evliliğin de öyle devam etti. "Sanatçı Kendi Dünyasında Yaşar." Kendi dünyanda yaşadığın günlerden biriydi. Bir Cumartesi günü... Yengem evin her yerinde seni arıyor. Az önce, salonda kanapede yaslanmış, okuyordun. Sonra yerde oturmuş okuduğunu gördüm. Mutfakta çay hazırlıyorduk yengemle. Seni çaya davet etti yengem. Mehmet... Mehmet... Mehmet Sami de sesleniyor: Mehmet... Mehmet... (M. Sami, 2,5-3 yaşlarında o zaman) Ben aradım, yoksun. Yengem baktı, ayakkabın var, terliğin yok ortada. Öyleyse evin içinde olmalıydın. Bir süre sonra yengem görmüş, sus işaretini yaparak bana gösterdi. İkimiz hayretle güldük. Ben, çocukluğumuzdan alışıkım bu duruma, hiç yadırgamadım. Dördümüz oturduk çayımızı yudumlarırken, sen bıyık altından gülerek orada, çalışma masasının altında uzanmış ne yaptığını anlattın. Elindeki bir macera romanı. Okuduğun bölümde olay denizde geçiyor, denizin derinliklerinde... Bir türlü konsantre olamamış, olayı yaşayamamışsın. Masanın altına deniz yapıp içine dalmış, olayın kahramanı ile birlikte olup bitenleri yaşıyormuşsun... Hep birlikte keyifle gülmüştük...

Şimdi hep muhasebesini yaparım yaşadıklarımızın, senin hayatının. Kendi kendime derim ki: "İyi ki rahmetli Necmettin Polvan Hoca senin, akrabası olan ve evladı gibi sevdiği Emine Güven'le evlenmende vasıta olmuş. İyi ki bu evliliğe merhum Ayhan Songar vesile olmuş. (Nur içinde yatsınlar...)

Sen, şimdi buralarda olmalıydın, Ağabey. Bugünün teknolojisi ile kimbilir neler yapardın. 19 yıl evvelki projen çok gerilerde kaldı şimdi. Dünya internet çağını yaşıyor. Mektup yazmak edebiyat literatüründen silindi. Şimdi e-posta var, binbir hünerli telefonlar var. Kim uğraşır mektupla...

Murat 131 arabayı yeni aldığın sıralarda olagelen hoşlukları hatırlarım zaman zaman. Yuvada çocuğunu bıraktığın, daha doğrusu unuttuğun, sonra bana telefon açıp eve getirmemi istediğin, arabanın Fakültenin bahçesinde olduğu halde bermutad Saraçhane'den dolmuşa binişin, sonra şoföre para çıkartırken

arabanın anahtarını yakalayışın... Merhum Caferoğlu ile Fakülte'de başlattığımız sohbete Laleli'de bindiğiniz otobüste yol boyu devam ederken, arada bir de: İşte şu araba benimkinin aynısı hocam, dediğinde Caferoğlu'nun: Köpoğlusu, araban var da otobüse niye bindik? demesi ile kendine gelişin... Dahası dalgıç takımlarını kuşanıp denize girdikde her şeyi, sahilde, seni merakla bekleyen eşini unutup sadece oradaki tariflere sığmaz güzellikleri yaşayan bir Mehmet Çavuşoğlu idin...

Ha. Biliyorsun, biricik oğlun, aslan oğlun, yiğit oğlun evlendi. Bir oğlun vardı, bir de kızın var şimdi. Adı, GÖKÇE. Kim bilir. Şimdi sen olsan neler derdin. Ben, yavru ceylan bakışlı, ahu gözlü bir servirevan, derim. Sımsıcak yüreği olan bir sevgi yumağı, derim. Sen olsan tarih düşerdin 26 Haziran'da nişan yüzükleri takılırken ve tarih düşerdin 7 Ağustos'da evlilik beratını ellerine alırken... Ünye'de Musa Güven Çiftliği'nde, o muhteşem düğünü sen de yaşamalıydın Ağabey...

Nur içinde yat ağabey... Ruhun şadolsun...

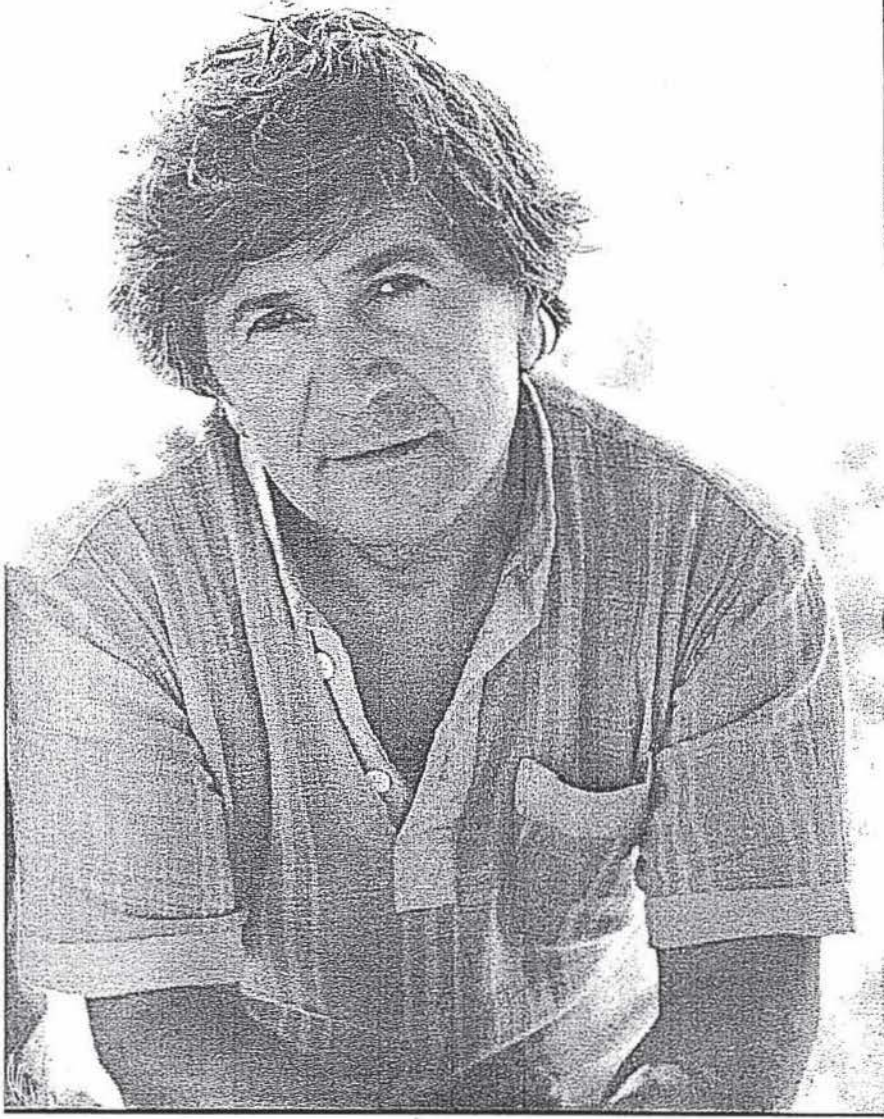
Her anını seninle yaşayan kardeşin: GÜRBÜZ

(Anlatmaya çalıştıklarım bizzat senden dinlediğim özelliklerinin bir kısmıdır.)

Mehmed Çavuşoğlu

Mehmed Çavuşoğlu

Bir mektub yazmaya kalktım dostuma,
 Jüriye kelime uyar yaz eder
 Gömül alındaki duymaz hesabına
 Dermane ederse telli yaz eder
 Bütme bulutlar çöker durmadan
 Başında simşekler çöker durmadan
 Deut gözünden sel sel akar durmadan
 Sıcak yağlar yüzyıl iz eder
 Ocuklar bütümün ipin eğerin
 Ne yıldızlar batar ne gün aşırır
 Ekmünçünü samsun ile yağdırır
 Kalam filik katigami yaz eder
 Tiller yıl gam korvane yedirin
 Göl orya gah buraya giderim
 Bir veyşiz kuydu benim kaderim
 Ara kışın çatar ara çay eder
 Jorgun gömül deet yökünü çekmez
 Bir dost bulup karpına yetmez
 Çehinler sahibi göpüm bakmaz
 Bana ne ederse teje tez eder
 Tiller getir umut destki oluvag
 Dostdan mektubunun cevabı gelmez
 Kahlı filik bir gün yüzyıla gitmez
 Bir dost yok araya girer rez'eler

Bizler köleliy ömür de zencin, ötürünç
 Gelmekte ve dönmekte sanırlar ki hürünç
 Farkında değil kimse bu karkunç kaderin
 Yalnız doğur, sâdece yalnız ölürünç
 Mehmed

Mehmed Çavuşoğlu'nun el yazısıyla bir şiiri

Mehmed Çavuşoğlu